

POMEN IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V MOJI OBČINI

Fokusne razprave z župani 2014-2015

POVZETEK UGOTOVITEV IN PREDLOGOV

Olga Drogenik

4. oktober 2016

Financira:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Vsebina

- **Mnenja in predlogi sogovornikov na teme**
 1. Pomen in poslanstvo IO v lokalnem okolju
 2. Odgovornost za IO
 3. Cilji IO
 4. Organizacije
 5. LPIO
 6. Nove organizacijske oblike za IO
 7. Podpora in pomoč
- **Predlogi, kako naprej**
- **»Zaveze« županov**

Zakaj razprave z župani?

Izobraževanje odraslih je v rokah županov in njihove karizme v občinskem svetu.

„Le učenje in delovanje v skupnosti in za skupno dobro vodi do 'notranjega poklica.'“

K. Ozvald, Kulturna pedagogika, 1927

„Učiti se zato, da da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim.“ J. Delors, Učenje, skriti zaklad, 1996

1. POMEN IN POSLANSTVO IO

Neformalno izobraževanje (NFI), ReNPIO 1
socialni in kulturni kapital

Zaposljivost, ReNPIO 3
neformalno izobraževanje/potrebe dela

Izobrazbena raven, ReNPIO 2
OŠ, SŠ višja in visokošolska izobrazba

Neformalno izobraževanje

»Prebujanje in krepitev vedoželjnosti, pripravljenosti in zmožnosti sprejemanja velikih, a neizogibnih sprememb in uvideti, da te spremembe niso nujno slabe.«

Nejc Smole, župan Medvod

»Premagovanje stisk ob življenjskih prelomnicah.«

Tomaž Režun, župan Radeč

Neformalno izobraževanje

„Motiviranje ljudi, da »jamranje« zamenjajo s pogledom naprej, z iskanjem novih idej in ukrepanjem za odpravljanje težav.“

Mojca Volk, direktorica LU, Ptuj

„Na mehek način pripraviti ljudi do tega, da berejo, razmišljajo, so aktivni.“

V.Č. Špelič, direktorica občinske uprave,
Novo mesto

Zaposljivost

„Izobraževanje za zaposljivost ..je potrebno gledati tudi s stališča vzgoje ljudi, da bodo ravnali odgovorno in razmeram primerno.“. Miran Stanovnik, župan, Log Dragomer

„ ..danes absolutno izpostavljam zaposljivost, brez tega ni naših institucij; občina Lahko ustvarja dobre pogoje za investitorje v nova DM.“

Ciril Globočnik, župan, Radovljica

Zaposljivost

„Občina je zelo aktivna na dveh področjih: sodelovanje z zbornicama (štipendiranje) in spodbujanje razvoja novih SŠ programov (sodelovanje s šolo, zbornicama, zavodom za zaposlovanje in s posamezniki).“

Mojca Čemas Stjepanovič, županja, Črnomelj

Izobrazbena raven

Višje izobraženi:

„Večja zaposljivost in večji prispevek k razvoju lokalnega okolja: večja odgovornost do okolja, sodelovanje pri odločitvah.“

Manj izobraženi:

„Bijejo bitko za preživetje.“

Vera Pintar, podžupanja, Jesenice

Neformalno izobraževanje

1. mesto: 20/23 sogovornikov

Zaposljivost

2. mesto: 15/23 sogovornikov

Izobrazbena raven

3. mesto: 12/23 sogovornikov

2. ODGOVORNOST

„Primarno je odgovoren posameznik in to za vse troje.“

Tadej Beočanin, župan Ajdovščina

Odgovornosti se prepletajo

- **država**: izobrazbena raven, brezposelni
- **podjetja**: zaposljivost
- **LS NFI** – socialni in kulturni kapital

Država: **izobrazbena raven**

„Nekatere pravice so nerazumne (šolski prevozi otrok, ...)- vodimo otroka od vrat do vrat, prinašamo na mizo vse, kar potrebuje - to vodi v nesamostojnost. Kasneje pa pričakujemo, da bodo samostojni pri urejanju vsakdanjih in delovnih izzivov.“

Mojca Čemas Stjepanovič, županja, Črnomelj
Borut Sajovic, župan, Tržič

Država: izobrazbena raven

Problemi:

Občina nima vpliva

Finančne omejitve - normativi

Staranje prebivalstva - pravičnost

Poklicno in strokovno izobraževanje

Racionalnost in razmestitev

Država: **izobrazbena raven**

Predlogi:

1. Prevetritev normativov
2. Štiriletna srednješolska izobrazba
3. Racionalizacija mreže

Država: brezposelni

Problemi:

Izobraževalna ponudba- deficitarni poklici

Množične prekvalifikacije

»Ob stečaju Mure: območje je dobilo naenkrat 500-700 frizerk in 200 računovodkinj.«

Ivan Markoja, župan, Odranci

Država: brezposelni

Predlogi:

1. Preusmeritev ponudbe

2. Lokalnim okoljem in posameznikom prilagojene rešitve

Podjetja: **zaposljivost**

„Delodajalec ima predvsem nalogo ustvarjati motivacijo za izobraževanje.“

Jelka Černivec, podžupanja, Maribor

„Danes delavne organizacije pogosto ne izkazujejo niti izobraževalnih potreb, ampak preprosto razpišejo, koliko in katere profile potrebujejo, odgovornost za njihovo znanje pa prevalijo na državo.“

Vera Pintar, podžupanja, Jesenice

Podjetja: **zaposljivost**

Problem:

Občina nima možnosti vplivanja

Predlogi:

1. Dopolnitev kolektivnih pogodb
2. Krepitev sodelovanja občina, podjetja, šole, zavodi za zaposlovanje

Lokalna skupnost: **NFI**

In tudi

- Izobrazbena raven, zaposljivost - ranljive skupine
- Finančna podpora ustanovam in izobraževanju ranljivih skupin

Lokalna skupnost **NFI**

Problemi:

- Rezi v občinske proračune
- Projektno financiranje (sistem JR)
- Kadrovska in finančna nestabilnost
 - ranljive skupine (PUM,...)
- Zakonodaja: sistem financiranja
JVP, LU, NVO
- Kakovost

Lokalna skupnost **NFI**

„Zmanjševanje financiranja občin za 5 – 6 krat ob nespremenjenih obveznostih pomeni, da lahko toliko manj naredimo.“

Mojca Čemas Stjepanovič županja, Črnomelj
Rupert Gole, župan, Šentrupert

„Mi smo soodgovorni. Če preberete ustavo, zakonodajo..., ugotovite, da občine, predvsem male, nimajo ne finančnih in ne kadrovskih resursov, da bi vse prevzele.“

Borut Sajovic, župan, Tržič

Lokalna skupnost **NFI**

„Občine.. imajo možnost, da spodbujajo stvari, ki jih lahko potegnejo iz krize. In IO to je. Občinski svet in župan razporejamo sredstva, ki ostanejo po poravnavi zakonskih obveznosti. Zame ni nobene dileme, ali se odločimo za asfaltiranje ceste, ali za IO.“

Tadej Beočanin, župan, Ajdovščina

Lokalna skupnost **NFI**

Predlogi:

1. Zakonska ureditev financiranja JVP programov v ReNPIO na 1. pp
2. Uzakoniti financiranje mreže LU
3. Financiranje NVO-IO-javni interes

Lokalna skupnost **NFI**

Predlogi:

4. Finančna in kadrovska stabilnost: šolska zakonodaja in javna dela (PUM, Romi, manj izobraženi)
5. Kazalniki kakovosti tudi v NFI (programi in organizacije)

3. CILJI IO: kratko/dolgoročni

„Kratkoročno v IO pomeni 4 leta, ker so učinki dolgoročne narave.

Dolgoročno pomeni 10 let in več.“

Tadej Beočanin, župan, Ajdovščina

Cilji IO: kratkoročni

Specifične izobraževalne potrebe,
medgeneracijsko sodelovanje

Dostop na periferiji urbanih
središč

LPIO, LU, MIC, CVŽU, zagotoviti
prostore za učenje

Cilji IO: kratkoročni

Izobraževanje za potrebe na TD

Ohranjanje doseženega

Vključevanje IO v razvojne dokumente občine/regije

Cilji IO: dolgoročni

Spreminjanje miselnosti

Povečanje ugleda IO

Povezovanje izobraževalnih
zmogljivosti: kakovost, dostopnost

Cilji IO: dolgoročni

Razvijanje IO na področju ekologije

Usmerjanje sredstev v IO za razvoj lokalnega okolja

Podvojiti vključenost odraslih v izobraževanje

Cilji IO: dolgoročni

Pristojnosti občin – določanje in uveljavljanje socialnih pravic

„... pravice ranljivih skupin bi lahko bolj učinkovito določale, uresničevale in preprečevale zlorabe občine same, ... nimamo manevrskega prostora za dejavnosti, ki jih prepoznamo kot pomembne, kar IO vsekakor je.“

Mojca Čemas Stjepanovič, županja, Črnomelj

Ivan Markoja, župan, Odranci

Marinka Saksida, načelnica oddelka za družbene dejavnosti, Nova Gorica

Cilji IO: kratko/dolgoročni

Predlogi:

1. Uresničevanje lokalnih ciljev – sistemska ureditev financiranja
2. Izobraževanje ranljivih skupin – kadri, finance (šolska zakonodaja, javna dela)

-
- Pristojnosti občin – določanje in uveljavljanje socialnih pravic

4. ORGANIZACIJE

1. NVO (20 odgovorov): vključevanje
2. LU (17): kakovost, EU viri, ne povezovanje
3. Šole (11): ne-prispevek k večji zaposljivosti
4. RRA (8)
5. Drugo (4)

Organizacije

„Nezainteresiranost ljudi za skupno dobro v lokalnem okolju je velik primanjkljaj. V primestnih (spalnih) naseljih, občani ne čutijo lokalne identitete. Ljudje, ki se vključujejo v NVO, dobijo veliko pozitivnih spodbud za skupno dobro in to posredno vpliva na zaposljivost; delodajalci dajejo prednost ljudem z raznoterimi izkušnjami.“

Nejc Smole, župan, Medvode

Organizacije

Predlogi:

1. Sodelovanje izvajalcev in komplementarnost ponudbe
2. Regionalne strukture za povezovanje
3. Dostop do programov FI in NFI (obrobje urbanih središč, območja industrijskih con)
4. Sistemsko financiranje javne mreže in NVO – IO, javni interes

5. LETNI PROGRAM IO (LPIO)

Sprejet: Jesenice, MOL, Ptuj (o.)

V pripravi: Log-Dragomer (o), MONG
(medo.), Trbovlje (o, r)

Ne: Odranci, Krško, NM, Tolmin, Tržič

LPIO

„Če boste vprašali 212 županov, ne verjamem, da boste našli enega, ki bi rekel, da ne želi LPIO. Pripravljen sem ga sprejeti, ampak nimam možnosti, ne morem dodati nove postavke, ker za jutri ne vem, kaj bo.“

Tomaž Režun, župan, Radeče

LPIO

Pogojno: Črnomelj, Medvode, Piran, Postojna,
Radovljica, Radeče

Pripravljenost: Ajdovščina (o, medob.), Beltinci,
Lendava (obe o); Šentrupert (medo);

Pobuda županu: Sl. Gradec in MB

LPIO

Predlogi:

1. Spodbude za občine z LPIO
2. Večletni LPIO, vse IO, ne samo LU
3. Predstavitev županom prekmurskih občin in zainteresiranim občinam
- primeri dobrih praks

6. NOVE OBLIKE ORGANIZIRANOSTI IO

1. Medobčinski (regionalni) svet za razvoj IO
2. Občinski odbor za IO
3. Drugo

„Ustanavljanje novih teles je upravičeno šele tedaj, ko je področje IO napolnjeno z vsebino in dobrimi projekti.“

Nejc Smole, župan, Medvode

Nove oblike organiziranosti

Ne (10 županov)

- politično kadrovanje, kadrovske omejitve, dodatne obremenitve OU
- nezavezujoče pristojnosti in viri

Da (pogojno, 4 župani)

- dobro razvita dejavnost IO
- povezovanje preko občinskih meja (večja kakovost; boljše možnosti pridobivanja projektov)

Nove oblike organiziranosti

Predlogi:

1. Najprej izkoristiti odbore za RČV
2. Ustanovitev posvetovalnega telesa župana najprej na občinski, nato regionalni ravni (Ajdovščina v ustanavljanju)

Nove oblike organiziranosti

Predlogi:

3. Regionalni odbori za IO - ob ustanavljanju regij (vire, pristojnosti)

Nove oblike organiziranosti

Predlogi:

4. Odbor na nacionalni ravni:
sodelovanje izvajalcev IO,
enakomeren razvoj javne mreže LU,
mreže NVO za IO, nosilcev IO v LS

7. STROKOVNA POMOČ

Lastne zmogljivosti: LU, odbori za razvoj ČV,

Visokošolske in raziskovalne ustanove,

ACS, CPI

SKLEPNE MISLI

„Tema je zanimiva, dobro je, ker ste se je lotili od spodaj navzgor. Vendar smo probleme samo identificirali.“

Borut Sajovic, župan, Tržič

KAKO NAPREJ?

1. Nacionalni posvet
2. Obravnava v vseh skupnostih občin in v Državnem svetu
3. Izmenjava primerov dobrih praks

KAKO SO IN BODO ŽUPANI KREPILI POLOŽAJ IO

1. IO z vsemi tremi vsebinskimi dimenzijami v strategijah razvoja občine/regije
2. Sistematična podpora za povečevanje prepoznavnosti IO
3. Zagotavljanje pogojev, tudi finančnih, za LU, NVO

Kako so in bodo župani...

4. Spodbujanje povezovanja in sistematičnega sodelovanja
5. Zagotavljanje izpolnjevanja ustanoviteljskih obveznosti
6. Potrebujejo pomoč: LU, šol, NVO – motivacija ranljivih skupin; države – sistem financiranja

in za zaključek...

„Politika izobraževanja povezuje vse in je začetek in konec.“

Hvala za pozornost